

Jaarverslag 2024

Een terugblik op een dynamisch jaar en vooruitblik op
nieuwe uitdagingen in 2025

Alle foto's en afbeeldingen zijn van Archeologie West-Friesland met uitzondering van de in het bijschrift genoemde fotografen of copyrighthouders.

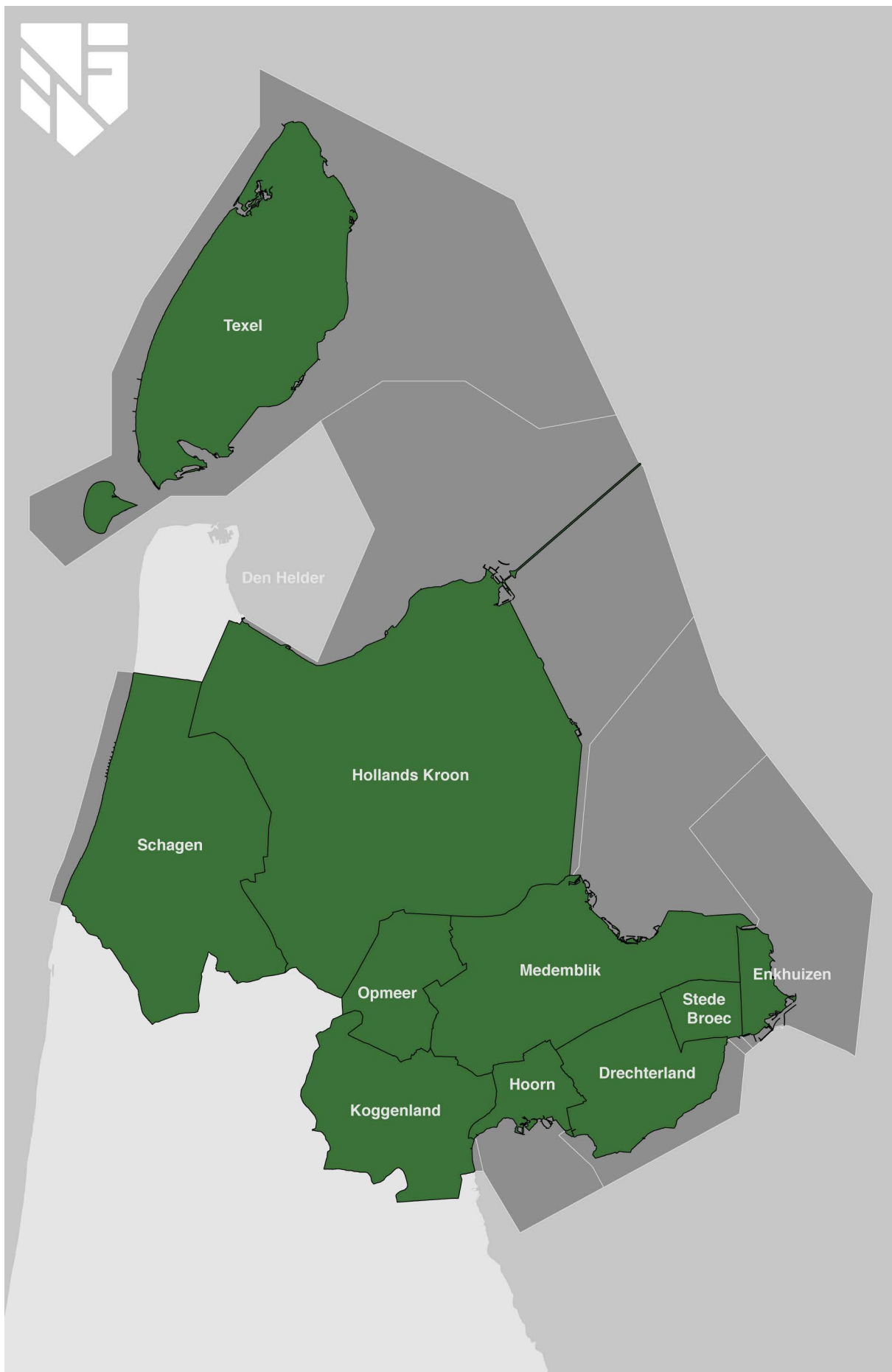
Afbeelding 1 (voorblad). Dieuwertje Duijn vertelt tijdens het lesprogramma 'Middeleeuws landschap' over archeologie aan een klas uit Opmeer.

Jaarverslag 2024

Een terugblik op een dynamisch jaar en vooruitblik op nieuwe uitdagingen in 2025

Tekst: M.H. Bartels
Redactie: B.C. ter Steege

Met bijdragen van: D.M. Duijn
A.S. de Groot
J. Lubbers
F. Postma
F.C. Schinning
C.M. Soonius
S.Y.M. Veenstra

Afbeelding 2. Het gemeentelijke samenwerkingsverband Archeologie West-Friesland.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Taak en missie	6
3. Organisatie, personeel en huisvesting	7
4. Certificering	12
5. Publieksbereik	13
6. Ontvangen en gegeven schenkingen	18
7. Educatie	20
8. Website en social media	22
9. Bouwen, saneren, slopen en behouden	23
10. Portable Antiquities Netherlands	27
11. Lichte Gemeenschappelijke Regeling	27
12. Overzicht van adviezen	28
13. Depot Archeologie Hoorn gebouw A	30
14. Waterbodem en Maritieme Archeologie	30
15. Slag op de Zuiderzee 1573	31
16. Beleidsmatige ontwikkelingen	31
17. Provinciaal depot & museum Huis van Hilde	37
18. Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed	37
19. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen	38
20. Externe contacten	38
21. Jaarplan 2025	39
Bijlage 1 - Activiteiten medewerkers Archeologie West-Friesland	40
Bijlage 2 - Verschenen rapporten (WAR) en notities (WAN)	50

Afbeelding 3. Archeologische vondsten in de nieuwe vloervitrines van het stadhuis in Hoorn (foto: Marcel Rob).

1. Inleiding

De ambitie straalt van de gemeenten in West-Friesland en de Noordkop af. Op allerlei ruimtelijke terreinen is voortgang te melden. De productie van woningen is goed op gang, de energietransitie heeft windmolenparken, zonneweides, kabeltracés's en verdeelstations gebracht. De land- en tuinbouw breidt uit met kassen en teelgronden. Het hemelwater moet worden geborgen in bassins. De klimaatverandering leidt tot weinig of juist heel veel regen. Het Hoogheemraadschap bouwt retentiebekkens. De droogte van de oude zeedijken is exemplarisch. Het hoogwaterbeschermingsplan moet de dijken robuuster en toekomstbestendig maken. Dat betekent fysieke aanpassing van het watererfgoed. Ook zal er meer drinkwater veilig moeten worden opgeborgen, wat alleen kan met grotere spaarbekkens. Besteding van de vrije tijd leidt tot meer recreatie, vakantieparken en aanleg van stranden. Al deze ingrepen hebben ruimte nodig. Met het gebruik van deze ruimte komt het bodemarchief onder druk. Om het adequaat veilig te stellen zorgde Archeologie West-Friesland dit jaar met de samenwerkende gemeenten voor de adviezen, toetsingen en controles om de ambitie mogelijk te maken. Daarmee was de mand goed gevuld.

Daarbij kwam een nieuwe wending in de werkprocessen. Door de invoering van de Omgevingswet en de Omgevingstafel, werd de aanpak anders. Kort kan worden gesteld dat 2024 een dynamisch jaar met een flinke werklast was.

drs. Michiel H. Bartels, gemeentelijk archeoloog van Hoorn

drs. Carla M. Soonius, regio-archeoloog West-Friesland

P.C. Meijers, teamhoofd Erfgoed-VVH, Hoorn

Afbeelding 4. Adviseurs Anne de Groot en Carla Soonius.

2. Taak en missie

De taak en missie van het samenwerkingsverband is wat betreft de advisering en ondersteuning aan gemeenten in vergelijking met 2023 onveranderd gebleven. De wijziging van de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen is voor alle GR-ren in Noord-Holland-Noord/West-Friesland doorgevoerd op nieuwe en uniforme punten zoals verslaglegging en evaluatie (zie verder: Hoofdstuk 11). Dit jaar heeft wel meer nadruk gelegen op de voorbereiding en invoering van de Omgevingswet en het proefdraaien met de Omgevingstafel in verschillende gemeenten.

De uitvoering van archeologisch onderzoek, met uitzondering van de veldtoets, valt buiten de lichte GR. Over de meest boeiende onderzoeken wordt in de jaarlijkse Archeologische Kroniek Noord Holland verslag gedaan.

Afbeelding 5. Het team Erfgoed op 10 juli 2024 in het Huis van Hilde te Castricum.

3. Organisatie, personeel en huisvesting

Kernteam

Het ambtelijk kernteam van functionarissen bestond in 2024 uit de senior-archeologen drs. Michiel Bartels, drs. Sander Gerritsen, Anne de Groot MA, drs. Carla Soonius, dr. Christiaan Schrickx, drs. Bart ter Steege en de archeologen drs. Dieuwertje Duijn, Jasper Leek MA, Fleur Schinning MA en Sil Veenstra MA. Tijdelijke ondersteuning werd verkregen van Ledmia Baghdadi MA en Lenna Bartens.

Archeologisch assistenten Etienne van Paridon, Cees de Boer en Lorenzo Ruijter hebben hun werk voortgezet. Rina Klein heeft haar werk als Office Manager voortgezet. Aad Weel en Joost Lubbers hebben de buiteninspecties, monitoringen en het metaaldetectiewerk verricht. Gezien de overstelpende hoeveelheid werk, is sprake van een onderbezetting bij de adviseurs. In 2025 wordt gepoogd met behulp van tijdelijke krachten dit op te lossen.

Vrijwilligers

Het vaste team van vrijwilligers is in 2024 weer volop aan de slag gegaan. Ans Vissie en Els Winters voor leer- en textielvondsten, Lies de Sitter voor de botanie, Bert Balk, Dolf van Doorm, Leo van den Thillart en Peter van Oudheusden voor de vondstenwasserij, materiaalrestauratie en veldassistentie. Frank Pennekamp heeft zich in het buitengebied met de bronstijd bezig gehouden. Frank Postma heeft zich het gehele jaar beziggehouden met de numismatiek en het vullen van de website van portable Antiquities Netherlands (PAN). Hans van Poelje bleef all round vrijwilliger en bleef zich toeleggen op de digitale fotografie en het maken van drone-beelden.

Afbeelding 6 a en b. Hans van Poelje heeft in 2024 weer prachtige dronebeelden van opgravingen gemaakt. Op de foto's zijn projecten te zien in Midwoud (gemeente Medemblik) en Lutjebroek (Stede Broec).

Afbeelding 7. Stagiairs Danique Huygens en Nadia Kissau restaureren op het Oostereiland de kanonnen van het Westfries Museum.

Op Texel was in 2024 weinig activiteit met vrijwilligers. Paul Dekker heeft zijn metaaldetectie voortgezet voor AWF. Door de nieuwe wetgeving zijn de werkzaamheden op Museum Kaap Skil op Texel opgedroogd. De duikers brengen geen nieuw opgedoken objecten meer binnen. Twee vrijwilligers uit de Cocksdorp hebben buitendijks archeologisch materiaal verzameld dat toegeschreven kan worden aan de pioniers, vissers en schippers in de Polder Eijerland.

Studenten

Lenna Bartens heeft als stagiair meegewerkt aan het project 100 jaar Zuiderzeewerken, specifiek de drooglegging van de Wieringermeer, en heeft samen met Jasper Leek in december 2024 een fraaie bundel over de archeologie van de Wieringermeer uitgebracht in de serie Vrienden van de Hondsbossche.

Danique Huygens heeft vanuit Saxion in Deventer 20 weken stage gelopen bij AWF. Naast het reguliere veldwerk en vondstverwerking heeft zij zich bezig gehouden met het VU-project drinkwater in de stad. De gegevens uit Hoorn en Enkhuizen zijn nu onder leiding van Christiaan Schrickx in een ordelijke database gezet.

Daarnaast heeft zij zich ontfermd over de restauratie en conservering van drie gietijzeren kanonnen gevonden nabij het Westfries Museum in Hoorn. Het werk werd op de Botterwerf op het Oostereiland verricht. Danique werd bijgestaan door Nadia Kissau, scholiere van het RSG Enkhuizen. Door hun onderzoek bleek dat een van de kanonnen afkomstig is van de Admiraliteit West-Friesland.

Afbeelding 8. De harde kern van de vondstverwerking: Cees de Boer, Joost Lubbers en Etienne van Paridon.

Afbeelding 9. Anouk Veldman leidt het gezelschap rond in het Provinciaal Depot te Castricum.

Werkdepot

De loods aan de Oude Veiling 35 te Zwaag is ongewijzigd gebleven. De was-, spoel, droog- en opslagfunctie bleef hier gehandhaafd. Tevens vinden hier 'vuile' werkzaamheden plaats als het zagen van houtmonsters.

Personeelsuitjes

Het traditionele Nieuwjaarsdiner vond op 10 januari plaats bij Oranje Buiten.

Afbeelding 10. Rob van Eerden vertelt over de overblijfselen van de Tweede Wereldoorlog in Castricum.

De jaarexcursie op woensdag 10 juli ging naar het Huis van Hilde in Castricum. De archeologen van de Provincie Noord-Holland en die van West-Friesland ontmoetten elkaar weer. Collectiebeheerder Martin Veen en materiaalspecialist Wytze Stellingwerf verzorgden de rondleiding voor en achter de schermen van het Provinciaal depot voor Bodemvondsten. Na de lunch leidde Rob van Eerden het gezelschap rond door de duinen van Castricum. Historisch was dit zeer boeiend met resten uit de Middeleeuwen en vooral uit de tijd van de Duitse bezetting. De dag werd afgesloten met een *shared dinner* in restaurant Bij de Buurvrouw.

4. Certificering

In april 2024 vond de interne audit plaats. Dit is uitgevoerd door een archeoloog van de gemeente Alkmaar. Met deze gemeente bestaat een samenwerking, waarbij de interne audit door een archeoloog van de andere gemeente wordt uitgevoerd. Bij de interne audit zijn geen afwijkingen gevonden.

In mei 2024 vond verder de jaarlijkse externe audit plaats door Kiwa Nederland BV. Deze audit is goed verlopen, er zijn slechts enkele kleine afwijkingen vastgesteld. Deze afwijkingen zijn teruggekoppeld aan de collega's van cluster Archeologie en de archeologische werkprocessen zijn op detailniveau aangepast.

In 2024 is voor Sil Veenstra met succes zijn eerste actorstatus aangevraagd. Hiernaast is voor Anne de Groot een nieuwe actorstatus aangevraagd, namelijk Senior KNA Bureauonderzoek Archeoloog. De bij AWF werkende actoren binnen de archeologie zijn terug te vinden in onderstaande tabel.

5. Publieksbereik

Open dagen en bijeenkomsten

Archeologie West-Friesland streeft ernaar om zoveel mogelijk resultaten van het archeologisch onderzoek in West-Friesland te delen en archeologie onder de aandacht te brengen onder het Westfriese publiek.

Op 5 maart hebben archeologen en vrijwilligers wederom een Archeologie-middag georganiseerd in het Rundveemuseum te Aartswoud.

AWF was actief tijdens de Open Monumentendag van 14 september in Hoorn. De 'onderaardse gang' van het Glop was opengesteld. Dit gemeentelijk archeologisch monument trok zoals gebruikelijk veel kijkers. Verder participeerde AWF op de gebruikelijke terreinen in Hoorn. Op zondag 15 september gaf Bart ter Steege een lezing over het archeologisch onderzoek op het Kerkplein te Hoorn. De bijbehorende publicatie werd daarna uitgereikt aan wethouder Arthur Helling.

Op 1 december is een internationaal gezelschap van Bronstijdspecialisten (BASG, ofwel *Bronze Age Scholar Group*) een dag op excursie geweest in West-Friesland. Zij hebben kennis gemaakt met ons mooie Westfriese landschap en de goed bewaarde archeologische resten uit zowel het Laat Neolithicum als de Bronstijd. Onderdeel was een bezoek aan het Rundveemuseum in Aartswoud en een veldbezoek aan het Archeologisch Rijksmonument Aartswoud. Hier zijn enkele boringen gezet.

Afbeelding 11. Op Open Monumentendag trok het Glop in het centrum van Hoorn wederom veel belangstelling.

Afbeelding 12. De Bronze Age Scholar Group op 1 december 2024 te Aartswoud.

Afbeelding 13. De conservatoren van het Rijksmuseum bekijken het vondstmateriaal uit Hoorn.

Het Rijksmuseum te Amsterdam heeft voor oktober 2025 een grote tentoonstelling over het Nederlandse huishouden in de 17de eeuw in voorbereiding. De door AWF opgegraven beerput van de familie Sonck aan het Ramen in Hoorn, gaat onderdeel vormen van deze collectie. De conservatoren van het Rijksmuseum hebben uit de Hoornse collectie hiervoor materiaal geselecteerd.

In 2024 is de verbouwing van het Hoornse stadhuis voltooid. In de foyer zijn naar een idee van architect Erik van Wel van BRTA architecten een aantal wiekvormige vloervitrines geprojecteerd. Tevens zijn in de aanmeldbalie en een groeneiland in de foyer grotere vitrines gekomen. De vloervitrines laten opgegraven keramiek uit Hoorn en West-Friesland uit de 16de-18de eeuw zien. In de twee andere vitrines staan vondsten van huishoudelijk materiaal uit 17de-eeuws Hoorn.

Bij deze vitrines is een informatiebordje met QR-code gekomen, zodat het publiek de achtergrond van de inhoud kan leren kennen.

Folders

Op 16 oktober zijn in de kerk van Spanbroek vijf nieuwe folders gepresenteerd en werd de nieuwe website gelanceerd. Zowel de website als de folders zijn vormgegeven in de nieuwe huisstijl. Spanbroek was uitgekozen omdat hier een half jaar eerder een groot onderzoek naar stolpboerderijen en een houtzaagmolen plaats had gevonden.

De onderwerpen van de folders zijn:

- Archeologie in West-Friesland 35:
De houtzaagmolen van Spanbroek
- Archeologie in West-Friesland 36:
De legende van Dampden
- Archeologie in West-Friesland 37:
Kijk onder de dijk (= Archeologie van de Markermeerdijken 3)
- Archeologie in West-Friesland 38:
Een baken van licht over de Michaëlskerk op Wieringen
- Archeologie in West-Friesland 40:
Over de oorsprong van Venhuizen en het onderzoek in De Buurt.

Archeologie in West-Friesland 39 vertelt over mysterieuze begraafrituelen in de Bronstijd in West-Friesland, 'Doodgewoon tussen het afval'. Deze folder werd uitgereikt aan Bjorn Smit, hoofd archeologisch onderzoek van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en aan Jeroen Broeders wethouder Erfgoed van de gemeente Medemblik, Dr. Jan Albert Bakker archeoloog in ruste en onderzoeker van het Westfriese prehistorische landschap en Frans Pennekamp, amateurarcheoloog uit Bovenkarspel. Het gehele rapport is verschenen in de serie Nederlandse Archeologische Rapporten 85.

Afbeelding 14. De vloervitrines in het Hoornse gemeentehuis worden gevuld.

Afbeelding 15. De nieuwe folders uit 2024.

Afbeelding 16. Op 16 oktober werden de nieuwe folders gepresenteerd in de kerk van Spanbroek.

Afbeelding 17. In december werd folder 39 uitgereikt. Van links naar rechts: Dr. Jan Albert bakker (IPP-UvA b.d), Dr. Bjorn Smit (RCE), Frank Pennekamp (AWN afd. 2), Jeroen Broeders (wethouder Erfgoed gemeente Medemblik).

Glossy magazines

Het laatste Glossy magazine is geproduceerd door Mooi Noord-Holland. Het beschrijft de archeologie van de westelijke Waddenzee. De presentatie vond plaats op donderdag 17 oktober in de Michaëlskerk op Oosterland, Wieringen.

Slavernijverleden

Medewerkers van Archeologie West-Friesland hebben op 28 februari en 9 september de brede discussie over het Hoornse en Westfriesse koloniale- en slavernijverleden bijgewoond. De sessies werden gehouden in het Westfries Archief.

Convent van Gemeentelijk Archeologen

Michiel Bartels en Carla Soonius hebben de Heidedag van het CGA in Tiel op 1 oktober bijgewoond. Het Convent neemt in belangrikheid toe en het was nodig jonge leden bij te spijkeren en een goede koers te bepalen. Deze dag was hiervoor zeer geschikt.

Afbeelding 18. Jasper Leek presenteerde in december 2024 zijn boek 'Wijken voor water' over de middeleeuwse bewoning van de Wieringermeer.

Op 15 februari is het CGA Noord-Holland bijeengekomen. Dit was al lange tijd niet gebeurd. Door een wisseling van de leiding in de Gemeente Amsterdam was dit nu wel weer mogelijk. Dit informele collegiale overleg tussen de gemeenten Alkmaar, Amsterdam, Haarlem, Hoorn-West Friesland en Zaanstad en de aan hun gelieerde gemeenten is vruchtbaar. Praktische zaken en beleidszaken komen op tafel.

6. Ontvangen en gegeven schenkingen

In 2024 zijn geen schenkingen ontvangen.

Studiecollecties

Een collectie 17de en vroeg 18de-eeuwse keramiek is gedoneerd aan de NCKU universiteit in Tainan op Taiwan. Dit is bedoeld om het vondstmateriaal dat in de VOC fortten op Formosa wordt gevonden beter te kunnen waarderen en determineren. Een klein deel van deze vondsten is in de vitrines opgenomen in de foyer van de universiteit, in het kader van de viering van 400 jaar VOC op Formosa (1624-2024). Voor de studenten van de NCKU universiteit in Tainan is een hands-on college 17de-18de-eeuwse Europese keramiek gegeven.

Afbeelding 19. Het vondstmateriaal uit West-Friesland in de expositie in Tainan, Taiwan.

黃淑茶、黃淑綠、劉厚宜、謝琇旨、顏銘辰
王郁華、李佩蓉、張佩菁、邵碩芳、梁詠喻、陳旭陞、黃楷婷、蘇育婕
開物空間文創有限公司、三言設計室
巫啓文
Archeologie West-Friesland、University of Amsterdam、Gadjah Mada University、
國立成功大學圖書館、大橋康二、坂井 隆、李瑞琳、林美智、許清保、傅瓊慧、
潘豪興、盧柔君、鍾國風、魏德文、顏瑋洋、羅聖宗、Michiel H. Bartels

Afbeelding 20. Archeologie West-Friesland op het informatiebord van de schenkers.

Afbeelding 21. Schervenpracticum voor de Taiwanese studenten

Een zeer omvangrijke voorraad bouwkeramiek bestaand uit pre-industriële tegels, plavuizen en bakstenen, is geschonken aan de Historische Vereniging Wieringen. Zij zullen dit bij restauratiewerkzaamheden toepassen. Deze schenking geeft weer veel ruimte in het vuil depot. Besloten is geen bouwkeramiek meer op te slaan omdat het zwaar is, veel ruimte inneemt en door de diversiteit in maatvoering hiervoor te weinig interesse bestaat.

Afbeelding 22. De verzamelde bouwkeramiek staat klaar voor transport.

Afbeelding 23. In oktober werd tijdens de Kinderboekenweek in samenwerking met de Bibliotheek een activiteit georganiseerd.

7. Educatie

Kinderboekenweek

Dieuwertje Duijn en Fleur Schinning van Archeologie West-Friesland hebben in samenwerking met Bibliotheek Hoorn een activiteit georganiseerd tijdens de Kinderboekenweek. Tijdens de activiteit 'Boeiende bakstenen' vertelde archeoloog Dieuwertje meer over bakstenen. Na het verhaal konden de kinderen een muur knutselen van baksteen stempels. De activiteit sloot aan bij een van de thematitels: Bennie de Baksteen.

Erfgoedprogramma in Opmeer en Koggenland

In samenwerking met cultureel centrum de Blauwe Schuit is een lesprogramma ontwikkeld voor de basisscholen in Opmeer en Koggenland over archeologie. Het programma, opgezet door Fleur Schinning, is gericht op de middenbouw en heeft het onderwerp 'Middeleeuws landschap'. Het programma bestaat uit een door de leerkracht uitvoerbare lesbrief en een klassenbezoek van een archeoloog. De lesbrief had een gedeelte theorie met aanvullende opdrachten, kijktips en leestips als voorbereiding op het klassenbezoek. In de eerste helft van 2024 zijn 13 groepen bezocht door Dieuwertje Duijn, Sander Gerritsen en Bart ter Steege. Tijdens het klassenbezoek werd verteld over archeologie en werden archeologische vondsten getoond.

Afbeelding 24. Een van de klassenbezoeken in Opmeer door Dieuwertje Duijn.

Regulier educatie aanbod

Archeoloog in de klas

Met het credo “de jeugd is de toekomst van morgen” is educatie op basisscholen een onderdeel van ons plan voor publieksbereik. AWF geeft op aanvraag lessen over archeologie op basisscholen. Vaak is op de basisschool een actueel thema waar de les archeologie bij aansluit. Met de lessen proberen wij kinderen historisch besef en bewustwording van het verleden bij te brengen. Hierdoor leren kinderen wat zich allemaal onder hun voeten kan bevinden. In 2024 zijn naast het uitgebreide educatieprogramma in Opmeer en Koggenland geen andere lessen in de klas verzorgd.

Glop lespakket ‘een reis door de tijd’

Naast de les in de klas kunnen scholen ook standaard het Glop lespakket aanvragen. Dit is een erfgoedlespakket over de geschiedenis van alledag, ontwikkeld door Eva de Bruijne en Fleur Schinning van Team Erfgoed van de gemeente Hoorn. Basisscholen uit West-Friesland kunnen het lespakket gratis aanvragen. Het pakket bestaat uit het Glop kinderboek, tekstielposters van de tekeningen uit het boek, zoekplaatjes en een kleurplaat. In een docentenhandleiding staan lessuggesties en verrijkingsoopdrachten voor groep 3 tot en met 8.

Groep 5 tot en met 8 kunnen een aanvullende excursie doen die het erfgoed tot leven brengt. De klas neemt een kijkje in het Glop en krijgt archeologie les in de Boterhal van het Westfries Museum. In 2024 is het lespakket 5 keer aangevraagd.

8. Website en social media

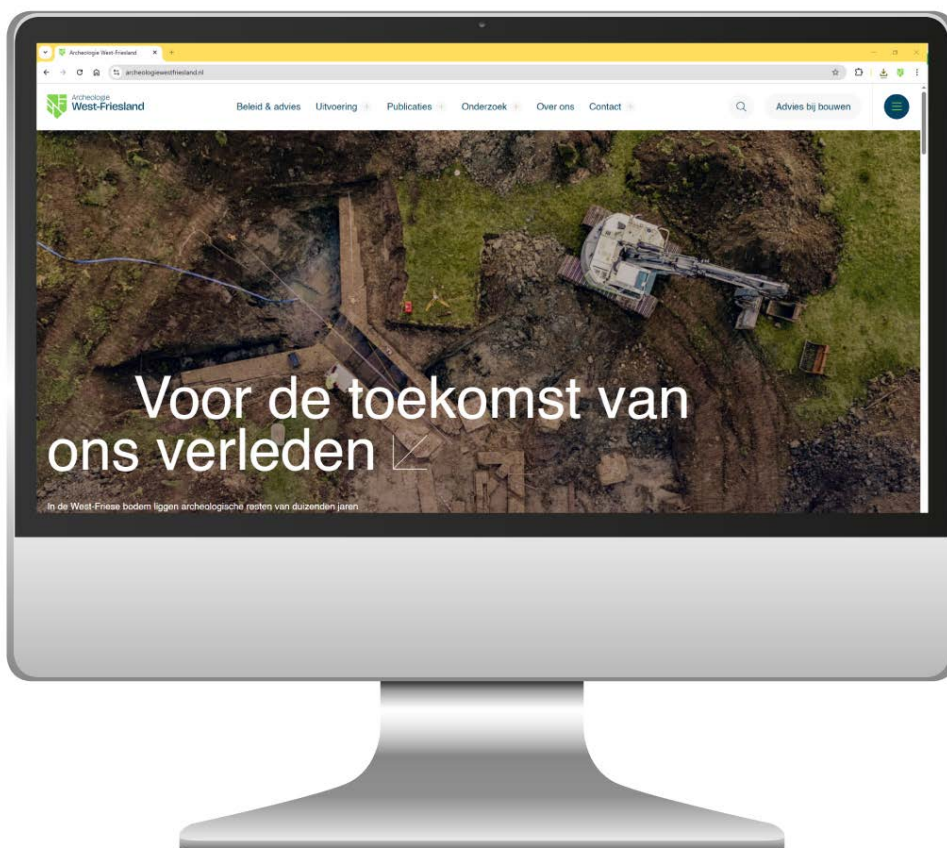
Website

Op 16 oktober is de vernieuwde website van Archeologie West-Friesland gelanceerd. Daarmee is ook het nieuwe logo van Archeologie West-Friesland bekendgemaakt.

De website is verder het gehele jaar succesvol in de lucht geweest. Webredacteurs Fleur Schinning en Lorenzo Ruijter hebben regelmatig nieuws op de site gepost. De content is aangevuld met alle recente rapporten, notities, artikelen, opgravingen en agendapunten zoals lezingen en open dagen. Af en toe wordt een nieuwsbrief rondgestuurd met wetenswaardigheden, nieuwsberichten en updates van de website (zoals de meest recente rapporten). Op de nieuwsbrief kunnen belangstellenden zich via de website abonneren. In 2024 bedraagt het aantal abonnees 752.

Social media

Archeologie West-Friesland is naast de website actief op Facebook, Instagram en LinkedIn. Door middel van deze *social media* kunnen we een grotere doelgroep bereiken. Op de kanalen worden nieuwsberichten, filmpjes en foto's van opgravingen, wetenswaardigheden en evenementen gedeeld. De Facebookpagina heeft in 2024 inmiddels 1100 volgers, het Instagramaccount heeft 845 volgers en op LinkedIn volgen inmiddels 313 geïnteresseerden onze bijdragen.

Afbeelding 25. Het nieuwe logo en de website van Archeologie West-Friesland zijn op 16 oktober live gegaan.

Afbeelding 26. Aan de Kerksteeg 5 is houtskeletbouw op een betonplaat gerealiseerd. Dat spaart een de archeologie in de bodem en daarmee de kosten voor een onderzoek.

9. Bouwen, saneren, slopen en behouden

Archeologie-vriendelijk bouwen

Aan de Kerksteeg 5 in Medemblik is het archeologie-vriendelijk bouwen naar behoren uitgevoerd.

Monitoring van werken en stilleggingen

Een zeer groot aantal werken is gemonitord. Aad Weel is hier het gehele jaar, samen met Joost Lubbers, druk mee geweest. Het aantal problemen met het niet of slecht opvolgen van de adviezen in de quickscans is beperkt gebleven. Het middel van monitoring is een juist middel gebleken voor vindplaatsen waarbij de archeologische waarde niet duidelijk is of waar archeologie-vriendelijk wordt gebouwd.

Oosterblokker 176, gemeente Drechterland

Na jaren van voorbereiding is door een administratieve omissie het perceel Oosterblokker 176 in Oosterblokker Gemeente Drechterland vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Omdat het besluit onherroepelijk was, heeft alleen bouwhistorisch en geen archeologisch onderzoek kunnen plaatsvinden. De archeologische resten zijn door de aannemer geamoveerd. Dit heeft tot een zinvolle interne discussie geleid en de werkprocessen zijn naar aanleiding van dit voorval verbeterd.

Venedie 17, gemeente Enkhuizen

Aan het Venedie 17 in Enkhuizen heeft onaangekondigd graafwerk plaatsgevonden. Achter het kerkgebouw uit 1892 is een ontgraving geweest. Hiervan was AWF niet op de hoogte.

Afbeelding 27. De fundering van de nieuwe stolpboerdij Oosterblokker 176 is gelegd, mei 2024.

Breedstraat 40, gemeente Enkhuizen

In Enkhuizen aan de Breedstraat 40 in het Rijksmonument van de Lutherse Kerk zouden graafwerkzaamheden plaatsvinden. De toegestane ontgravingsdiepte was 30 cm – Mv. De aannemer heeft dit ruim genomen en dieper uitgegraven. Het werk is stilgelegd. Het verdwenen bodemarchief kon niet meer worden gedocumenteerd. Wel is de aangetroffen situatie vastgelegd. Tot een archeologisch onderzoek is het niet gekomen.

Westerklief 11, gemeente Hollands Kroon

Op Wieringen op het perceel Westerklijf 11, zeer nabij de locatie waar 26 jaar geleden de Vikingschat werd gevonden, hebben op grote schaal te diepe grond- en funderingswerkzaamheden ten behoeve van een bouwwerk plaatsgevonden. Dit zonder voorafgaand archeologisch onderzoek. Handhaving van gemeente Hollands Kroon is ter plaatse geweest maar heeft geen maatregelen genomen. Doordat het terrein stevig was afgehekt en de eigenaar geen amateurarcheologen toeliet, konden ook geen waarnemingen worden gedaan.

Verdere actie is uitgebleven.

Afbeelding 28. De ontgraving aan de Breedstraat 40 ging dieper dan de toegestane 30 cm.

**Grote Oost 20-Trommelstraat
(achterzijde), gemeente Hoorn**

Vanwege een misverstand tussen AWF en het Team Vergunningen van de gemeente Hoorn is onbedoeld een archeologische vindplaats aan de Trommelstraat uitgegraven ten behoeve van een garage met vloerverwarming. Het was nog wel mogelijk enige waarnemingen te doen en het een en ander te documenten, maar tot een systematische opgraving is het niet meer gekomen. Het bleek dat vanwege veel nieuw aangetrokken personeel, niet iedereen goed op de hoogte was van de te volgen procedure. Dit is eind 2024 verbeterd.

Westerblokker 14-A, gemeente Hoorn

Aan de Westerblokker 14-A is bij de uitbreiding van het parkeerterrein een groot deel van een middeleeuwse terp weggraven. Deze terp was van hoge waarde. Handhaving vanuit de Gemeente Hoorn is achterwege gebleven. Tevens is naast de terp aan het dorpslint een forse vijver uitgegraven. Ook hiervoor was geen toestemming en documentatie kwam te laat.

Zwaagdijk-West 375, gemeente Medemblik

Aan de Zwaagdijk-West 375 aan de zuidzijde van het dorpslint, is zonder voorafgaand archeologisch onderzoek een gedeeltelijke bodemsanering uitgevoerd. Het restende deel van het perceel kan nog archeologische resten bevatten. Daarom zal hier in de toekomst onderzoek plaatsvinden.

Wadway 29, gemeente Opmeer

In het dorp Wadway is de stolp op nummer 29 op de voorgevel na door de eigenaar geheel gesloopt. In de aanvraag was aangegeven alleen de serre te wijzigen. Dat bleek niet het geval.

Afbeelding 29. Op 3 mei 2024 werd aan de Trommelstraat in Hoorn bouwrijp gemaakt zonder archeologisch onderzoek vooraf.

Afbeelding 30. De situatie aan de Zwaagdijk naast 375A. De plas water is de locatie van de bodemsanering.

Afbeelding 31. De situatie op 30 april 2024 van de gesloopte stolpboerderij aan Wadway 29, waarvan alleen de voorgevel bleef staan.

Het werk is door de toezichthouders van de gemeente Opmeer stilgelegd tot dat de plannen duidelijk waren en de juiste vergunningen verleend. De vloeren zijn op een archeologie vriendelijke wijze gestort. Het bodemarchief onder de historische stolp is grotendeels onverstoord gebleven.

Spanboekeweg 116, gemeente Opmeer

Aan de Spanboekeweg 116 te Spanbroek bleek de eigenaar op 16 en 17 oktober de bouwkuip al grotendeels te hebben aangelegd. Dit was in tegenspraak met de vergunning. Op het terrein had vooraf een archeologisch onderzoek uitgevoerd moeten worden. In de overgebleven delen van het bodemarchief is dit later alsnog gebeurd.

Stolpboerderijen

In 2024 zijn in oostelijk West-Friesland drie stolpboerderijen afgebroken of verbrand.

Zuidermeer, Zuidermeerweg 18, verbrand op 14 maart 2024

Westwoud, Dr. Nuijensstraat 29, afgebroken maart 2024

Zwaagdijk-West, Zwaagdijk 305, verbrand op 26 juli 2024

In de gemeente Texel is de stolpboerderij aan de Mosselweg 3 in het gehucht Oost gesloopt.

10. Portable Antiquities Netherlands

De Reede van Texel was in de periode 1500-1800 een relatieve beschutte plek waar honderden zeegaande schepen werden geladen en gelost. Bij zware storm kon het echter goed fout gaan, dat bewijzen de gevonden wrakken. In deze periode zijn hier naar schatting 500 tot 1000 schepen vergaan. Zo zijn bij een onderzoek met sidescan-sonar in 1998 in het gebied Burgzand Noord (BZN) van één kilometer bij ruim een halve kilometer al twaalf houten scheepswrakken gevonden. Het Palmhoutwrak is ook op Burgzand Noord gevonden en wordt aangeduid met BZN17. In 2022 is door AWF al een begin gemaakt met het registreren van duikvondsten van BZN2 en BZN10 in *Portable Antiquities of the Netherlands* (PAN). In 2023 zijn vervolgens duikvondsten van o.a. BZN9 geregistreerd. In 2024 zijn duikvondsten van drie andere BZN wrakken in PAN toegevoegd. Elk wrak heeft zijn eigen verhaal. Het gaat om verschillende typen vaartuigen waarvan vaak weinig over is, maar soms ook verrassend veel. Een inkomend schip heeft weer een heel ander soort lading dan een uitgaand schip. Sommige koopvaarders hadden de Oostzee en Scandinavië als bestemming, andere schepen de Middellandse Zee, Azië of de Amerika's. Naast koopvaarders voeren ook oorlogsbodems van de Admiraliteit.

Het wrak met de aanduiding *Burgzand Noord 3* zou mogelijk het VOC schip De Rob kunnen zijn. De vondsten zijn zoveel mogelijk in PAN gezet.

De vondsten van BZN14 komen vermoedelijk van een groot bewapend handelsschip. Ook deze vondsten zijn in PAN gevoerd.

Tot slot zijn er ook vondsten van BZN17 in PAN ingevoerd. Alle vondsten zijn door de duikers in principe overgedragen aan het provinciaal archeologisch depot in Castricum. De vondsten worden beschreven en een selectie wordt gepubliceerd o.a. via de beeldbank van het Huis van Hilde.

11. Lichte Gemeenschappelijke Regeling

Vergaderdata van de GR waren 13 februari in Wognum (Gemeente Medemblik) en 16 juli in De Goorn (Gemeente Koggenland).

In Opmeer is Heleen van Kempen aangetreden als ambtenaar erfgoed. Petra Tromp is in dezelfde functie gestart in de gemeente Schagen. In Hoorn, Hollands Kroon, Koggenland, Medemblik, de SED gemeenten en op Texel bleef de personele bezetting van de beleidsambtenaren erfgoed ongewijzigd ten opzichte van 2023.

Door Carla Soonius en Anne de Groot zijn voor diverse groepen collega-ambtenaren van de afdelingen vergunningen, ruimtelijke ordening en projectontwikkeling van diverse gemeente bijpraatsessies gehouden over de Erfgoedwet en de Omgevingswet.

De Lichte Gemeenschappelijke Regeling is per 1 juli 2024 gewijzigd en vastgesteld samen met alle andere GR-en uit West-Friesland en de Noordkop. De aanpassingen betreffen vooral de wettelijk wijzigingen onder de nieuwe Wet op de GR.

Wijzigingen met betrekking tot de nieuwe Omgevingswet en de Kwaliteitsnormering Nederlandse Archeologie zijn niet doorgevoerd. Dit proces is na 1 juli opgestart. In de huidige situatie voldoet de nieuwe GR niet afdoende aan de nieuwe wetgeving. In gezamenlijkheid wordt de regeling nu zo aangepast dat deze wel hieraan voldoet. De voorbereiding is in volle gang en medio 2025 wordt het wijzigingsvoorstel bij de besturen en raden van alle 10 gemeenten ingediend.

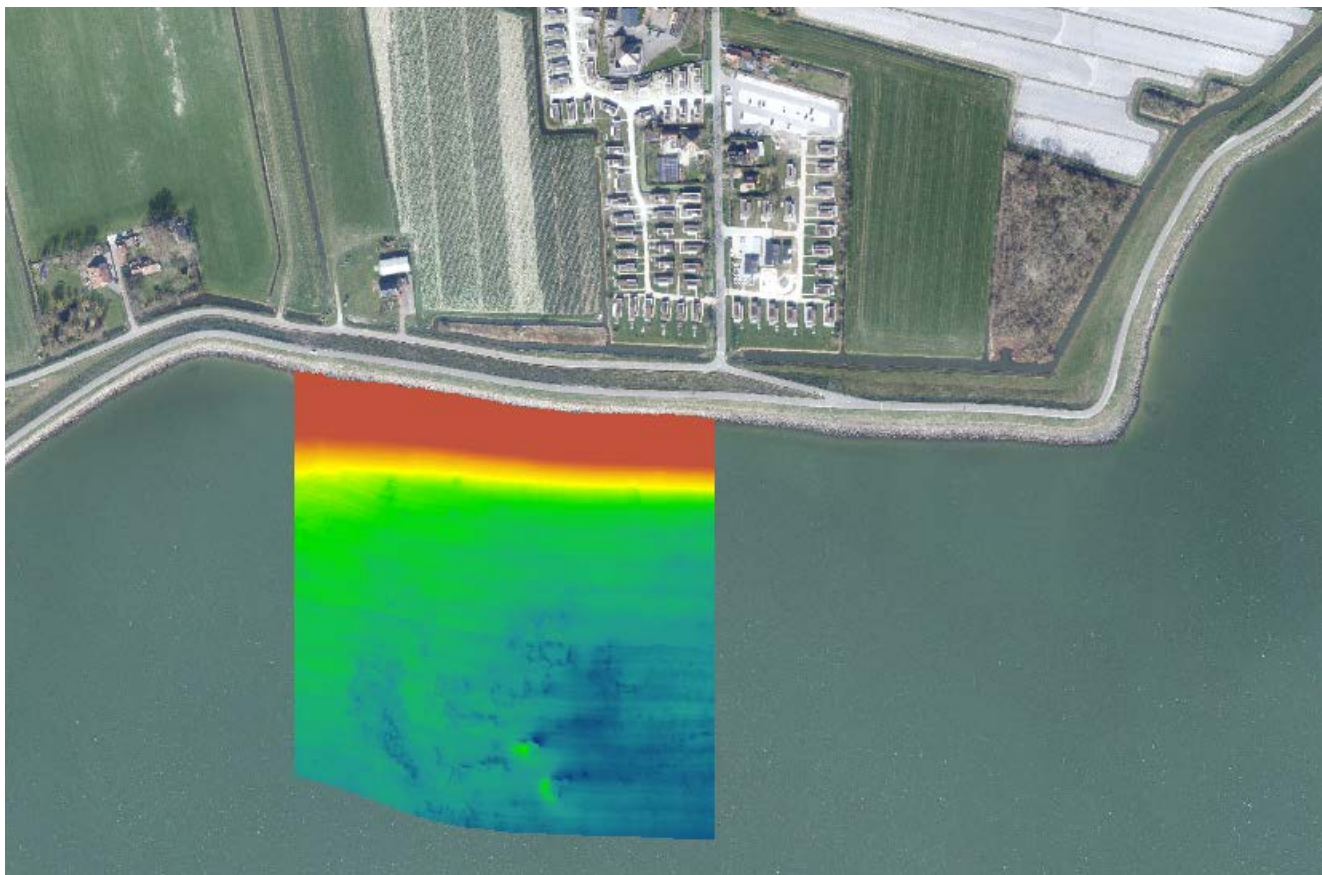
12. Overzicht van adviezen

De adviezen komen voort uit de binnengekomen informatie via omgevingsvergunningen, afdelingen ruimte, sloopmeldingen, waarnemingen in het veld, verzoeken van adviesbureaus in de ruimtelijke ordening, makelaars, projectontwikkelaars, krantenartikelen enzovoorts. In 2024 werden binnen de GR 179 quickscans vervaardigd, adviezen gegeven en rapporten en bureauonderzoeken beoordeeld. Met regelmaat is een advies herzien als de bouwplannen wijzigden. Het aantal geeft dus een vertekend beeld. Adviesdossiers die terugliepen tot 2017 en in een enkel geval zelfs 2010 werden voortgezet. Aan ongeveer 400 dossiers is gelijktijdig gewerkt.

Gemeente	Type	Aantal
Diversen	RO Advies overheid	1
Totaal		1
Drechterland	Advies Archeologie	2
	Overig	1
	Quickscan Archeologie	11
	RO Advies overheid	1
Totaal		15
Enkhuizen	Beoordeling rapportage	2
	Quickscan Archeologie	9
Totaal		11
Hollands Kroon	Advies Archeologie	1
	Beoordeling rapportage derden	5
	Quickscan Archeologie	8
	RO Advies overheid	1
Totaal		15
Hoorn	Beoordeling rapportage derden	1
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	2
	Overig	5
	Quickscan Archeologie	22
Totaal		30
Koggenland	Advies Archeologie	1
	Overig	1
	Quickscan Archeologie	10
Totaal		12

Medemblik	Advies Archeologie	1
	Beoordeling rapportage derden	6
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	1
	Integrale Quicksan	1
	Quicksan Archeologie	34
	RO Advies overheid	2
Totaal		45
Opmeer	Beoordeling rapportage derden	1
	Quicksan Archeologie	4
Totaal		5
Schagen	Advies Archeologie	3
	Beoordeling rapportage derden	5
	Cultuurhistorisch en archeologisch advies	3
	Integrale Quicksan	8
	Overig	1
	Quicksan Archeologie	4
	RO Advies overheid	2
Totaal		26
Stede Broec	Advies Archeologie	2
	Quicksan Archeologie	4
	RO Advies overheid	2
Totaal		8
Texel	Advies Archeologie	2
	Overig	2
	Quicksan Archeologie	7
Totaal		11
Eindtotaal		179

Tabel 1. Overzicht van de uitgevoerde adviezen in 2024.

Afbeelding 32. Een sonarscan opname van de bodem van het Hoornse Hop ter hoogte van de Zuideruitweg in Wijdenes. De rechthoekige vorm is de overgebleven contour van het kasteel (bron: HHNK).

13. Depot Archeologie Hoorn gebouw A

Het vondstendepot onder gebouw A aan de Nieuwe Steen 1 is al jaren een knelpunt. Het depot is vol of nagenoeg vol met vondsten uit de Hoornse opgravingen.

14. Waterbodem en Maritieme Archeologie

Markermeer: De stichting ArcheoODC heeft in 2024 op de resten van kasteel Wijdenes, gesloopt in 1296, gedoken. Het ligt onder water ongeveer 150 m ten zuiden van de Westfriese Omringdijk ter hoogte van de Zuideruitweg. Slechts een restant van wat het ooit was, is aangetroffen in de vorm van gestapelde bakstenen in een hoekige plattegrond. Een rapport over het onderzoek wordt in 2025 verwacht.

In 2024 heeft de RCE Maritiem een grote campagne uitgevoerd op het wrak Burgzand Noord 17, het Palmhoutwrak in het Archeologisch Rijksmonument Burgzand. De geplande gezamenlijke bijeenkomst op initiatief van AWF en de Provincie in het huis van Hilde te Castricum om de historische achtergrond van het schip toe te lichten, is door de RCE te elfder ure afgezegd.

15. Slag op de Zuiderzee 1573

De documentaire 'De reis van Bossu' werd op donderdag 1 februari in Stadarchief te Amsterdam gepresenteerd. De film kwam tot stand door samenwerking tussen de RCE, Bureau Monumentenzorg & Archeologie van de Gemeente Amsterdam en Stichting Archeologie West-Friesland. Wouter Waldus (RCE) schreef het script en Yuri van Koeveringe maakte de documentaire. Daarmee is het project afgerond.

16. Beleidsmatige ontwikkelingen

Regionaal sluit AWF aan bij de het project 380 kV- Netuitbreiding Noord-Holland Noord en Verbindingen Aanlandingen Wind op Zee. Voor de tracékeuze en de locatie van een nieuw te bouwen hoogspanningsstation is input geleverd op het gebied van archeologie, cultuurhistorie en landschap.

Drechterland

In de gemeente Drechterland is de reguliere advisering voortgezet. Gedurende het jaar zijn veldtoetsen uitgevoerd bij Elbaweg 20a in Hem, Burgemeester J. Zijpweg 12a in Venhuizen en Elbaweg 4 in Hem. Het uitvoeren van een veldtoets in het adviesproces is wederom zeer nuttig gebleken en heeft onnodig archeologisch onderzoek voorkomen.

In 2024 is met de afdelingshoofden van 'Ruimtelijke Beleid' en 'Vergunningen, Toezicht & Handhaving' een structureel overleg opgezet. Daarbij worden lopende zaken besproken. Concreet resultaat is dat nu een keer per maand een adviseur van AWF ter plaatse in het gemeentehuis van Drechterland werkt en aanspreekpunt is. Daarnaast is door adviseurs van AWF een ambtelijke voorlichting gegeven bij de afdeling Vergunningen. Dit heeft direct vruchten afgeworpen.

In 2024 is gestart met een pilot Omgevingsplan voor Hoogkarspel. Hierbij heeft AWF input geleverd, maar uiteindelijk is besloten om beleidsneutraal over te gaan. In 2025 wordt bij de SED gestart met het opstellen van de gemeentebrede omgevingsplannen. AWF zal dan weer aanhaken als overlegpartner.

Enkhuizen

De beleidskaart van Enkhuizen is voor het laatst vastgesteld in 2013. Het was zodoende nodig om de kaart te actualiseren. Daarbij zijn met name bekende waarden toegevoegd en onderzochte terreinen vrijgegeven. De geactualiseerde kaart met toelichting is reeds aangeleverd bij de gemeente in 2023. De nieuwe kaart met toelichting is nog niet voorgelegd aan de gemeenteraad.

In 2024 is, op verzoek van de gemeente, geparticipeerd in de Omgevingstafel voor de herinrichting van het Boschplein.

Het project Vijzeltuin West betreft een langlopend project dat in 2023 weer opnieuw is opgepakt. De locatie bevindt zich in de historische binnenstad van Enkhuizen achter het voormalige Snouck van Loosenziekenhuis. Op deze locatie is in 2011 al gravend archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het veldwerk, de uitwerking en rapportage zijn nog niet afgerond. AWF heeft in 2023/2024 geadviseerd op de nieuwe plannen en zal intensief betrokken blijven bij de verdere planvorming. Uitstel op de eindrapportage is door de RCE verleend.

Voor de binnenstad van Enkhuizen staan een aantal omvangrijke gemeentelijke projecten op de rol. Een aantal projecten die in voorbereiding waren zijn in 2024 en begin 2025 uitgevoerd. Het betrof de plaatsing van ondergrondse vuilcontainers en het riooltracé in de Paulus Potterstraat/Westerstraat. Projecten als de herinrichting van de Westerstraat en het Boschplein bevonden zich nog in de adviesfase. Voor de grootschalige ontwikkeling aan de Zilverstraat-Hoogstraat is in 2024 een archeologisch bureauonderzoek opgesteld.

Hollands Kroon

De archeologische advisering in Hollands Kroon is afgelopen jaar weer verder verankerd in het gemeentelijk proces. Ambtenaar en adviseur weten elkaar steeds beter te vinden. De nieuwe beleidskaart archeologie blijkt goed te werken en zorgt voor meer duidelijkheid. Als adviseur van het bevoegd gezag heeft AWF naast het vervaardigen van quickscans, enkele bureau- en booronderzoeken van externe partijen beoordeeld.

Daarnaast is het onderzoek naar boeiankerstenen voortgezet. Gepoogd wordt in 2025 met een afgerond onderzoek over dit bijzondere fenomeen te komen.

In 2024 is grote voortgang gemaakt met het inventariseren archeologie op de waterbodem van het IJsselmeer, Amstelmeer en de Waddenzee. In samenwerking met Periplus heeft AWF in 2024 een beleidskaart voor de waterbodem van de gemeente Hollands Kroon vervaardigd. Naar verwachting wordt de maritieme beleidskaart medio 2025 opgeleverd en daarna in procedure gebracht.

Op verzoek van de gemeente heeft AWF in 2024 de cultuurhistorische elementen in Hollands Kroon geïnterpreteerd en verwerkt op een cultuurhistorische elementenkaart. In 2025 wordt de laatste hand aan deze kaart gelegd en zal deze in procedure worden gebracht. Aanvullend wordt voor Wieringen een 'kansenkaart' opgesteld die als inspiratiebron kan dienen voor het terugbrengen/versterken van cultuurhistorische elementen in het landschap.

In 2023 is een herhaald verzoek door Hollands Kroon gedaan om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling. In 2024 werd nog in een DVO constructie gewerkt. Toetreding wordt in 2025 verwacht.

Hoorn

Voor de gemeente Hoorn liep de reguliere advisering afgelopen jaar gewoon door. Adviesverzoeken komen in veel gevallen nu direct binnen via het gemeentelijk vergunningensysteem Centric Leefomgeving. In 2024 zijn meer adviezen opgesteld dan in 2023. Zoals gewoonlijk is veel geadviseerd op voorgenomen verbouwplannen in de binnenstad. Op de locatie Dorpsstraat 112 in Zwaag is als onderdeel van het adviesproces een veldtoets uitgevoerd.

Eerdere projecten zijn opnieuw opgepakt. Zo is tijd besteed aan de advisering met betrekking tot de plaatsing van ondergrondse afvalcontainers in de binnenstad en de herontwikkeling van Draafsingel 58-61.

Eind 2022 is in Hoorn gestart met het werken met de Omgevingstafel. Medewerkers van AWF zijn hierbij aangewezen als secundaire leden. Alleen bij plannen met een archeologische relevantie wordt deelgenomen aan de Omgevingstafel. In 2024 werd alleen schriftelijk geadviseerd.

De advisering rondom de verbouwing van het Westfries Museum aan de Roode Steen in Hoorn is voortgezet. De plannen voor onderkeldering zijn vervallen, hetgeen de archeologische uitvoering minder risicovol maakt wat betreft budget en veiligheid.

Koggenland

De gebruikelijke advisering is in 2024 voortgezet. Ten aanzien van het aspect archeologie waren er geen beleidswijzigingen. Over de afgelopen jaren bleek het in 2012 vastgestelde budget telkens niet toereikend. Een verzoek aan de leiding van Koggenland is gedaan om het aantal uren archeologische advisering en daarmee het budget te laten stijgen.

Medemblik

In de gemeente Medemblik blijft de bouwproductie fors. Dit heeft wederom geleid tot een vrij grote hoeveelheid archeologische quickscans en adviezen. Bij de advisering met betrekking tot de plannen voor Wadway 4 en Elsenburg 29 zijn veldtoetsen uitgevoerd.

Voor de aanleg van verschillende kabeltracés zijn adviezen opgesteld en archeologische bureauonderzoeken beoordeeld. In de meeste gevallen is nader archeologisch onderzoek niet noodzakelijk, aangezien bij de aanleg veelal gebruik wordt gemaakt van bestaande leidingsleuven of gestuurde boringen. De verstoring van eventueel aanwezige waarden is in veel gevallen beperkt. Er kan dan worden volstaan met monitoring.

In 2024 is verder gewerkt aan de cultuurhistorische elementenkaart van Medemblik. Aanleiding was enerzijds de Omgevingsvisie en anderzijds de verleende watervergunningen voor het dempen van historische waterlopen. De kaart zal in 2025 worden opgeleverd en kan vervolgens in procedure worden gebracht.

De advisering met betrekking tot het project Oosterhaven – Gedempt Achterom (plan Kool & Co) in Medemblik is voortgezet. In 2024 is door AWF een archeologisch bureauonderzoek opgesteld met betrekking tot de plannen. Het plan is in rustiger vaarwater terechtgekomen nu de te nemen archeologische stappen voor alle partijen duidelijk zijn. In 2025 wordt een deel van de archeologische uitvoering verwacht.

Via een voorbereidingsbesluit heeft de gemeente Medemblik in 2024 nieuw stolpenbeleid opgesteld. Dit betekent dat de sloop van alle stolpen die op de provinciale stolpenwaarderingsskaart een orde 1, 2 of 3 hebben gekregen, vergunningsplichtig is geworden. De komende 1,5 jaar worden verdere beleidsregels uitgewerkt.

Opmeer

De reguliere advisering is voortgezet. Dit jaar zijn minder quickscans opgesteld dan in vorige jaren. Heleen van Kempen is nu de eerste ambtelijke contactpersoon.

In Opmeer worden relatief veel aanvragen gedaan met betrekking tot stolpboerderijen. De gemeente heeft aangegeven dat het huidige beleid hierbij niet voldoende houvast en mogelijkheden biedt. Op verzoek van de gemeente is daarom meegedacht over een nieuw stolpenbeleid voor Opmeer. Dit zal in 2025 waarschijnlijk een vervolg krijgen.

Schagen

In de gemeente Schagen wordt nog altijd veel gebouwd. Dit heeft geleid tot een vrij grote hoeveelheid archeologische quickscans en adviezen. Het aantal adviezen is wel iets afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Op verzoek van de gemeente worden de aspecten cultuurhistorie en aardkundige waarden meegenomen in de quickscans. In het kader van de plannen voor Selschardijk 22a in Sint Maarten is een veldtoets uitgevoerd. In het kader van de Omgevingstafel Weelweg 15a in Waarland is schriftelijk geadviseerd.

Archeologisch onderzoek dat is uitgevoerd in de gemeente is inhoudelijk beoordeeld. Ook zijn weer verschillende leidingtracés bekeken. In veel gevallen volstaat het opstellen van een archeologische quickscan. De leidingen worden vaak in een bestaand leidingtracé of door een gestuurde boring aangelegd.

In het kader van de ontwikkeling van het woningbouwplan Muggenburg Zuid is wederom veel contact geweest met de uitvoerder van het archeologisch onderzoek. Inmiddels is een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.

In 2023 is gestart met de advisering voor Schagen Oost. Dit is in 2024 voortgezet en zal ook in 2025 nog doorlopen.

De AWN afdeling 9-Schagen heeft via brieven aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland en het College van Burgemeester en wethouders van de Gemeente Schagen hun onvrede laten blijken over de archeologische advisering in het project Noorderlicht te Tuitjenhorn.

Op 18 oktober onder leiding van twee senior-amateurarcheologen van de AWN door AWF (Michiel Bartels) in discussie gegaan over de grieven van de AWN 9-Schagen. Hieruit is naar voren gekomen dat de onderlinge communicatie voor verbetering vatbaar is. Tevens is uitgesproken dat de verslaglegging van de bevindingen beter kan, zodat hiermee in toekomstige planprocessen bruikbare gegevens beschikbaar zijn. Een aantal afspraken ten behoeve van de verbetering onderlinge communicatie is gemaakt.

In het centrum van Schagen zijn op 9 september twee panden op een historische locatie geheel afgebrand. Het betreft Gedempte Gracht 4 en 6. Gedempte Gracht 2 is er slecht aan toe. Na de sloop van de verkoolde bovenbouw is op verzoek van AWF de betonnen vloerplaat blijven liggen om schatgraverij te voorkomen. Op verzoek van de gemeente is een archeologische quickscan vervaardigd.

Afbeelding 33 (volgende pagina). Boven: de brand op 9 september (foto: Sebastiaan van Stam).
Midden: de situatie na de brand aan de Gedempte Gracht en de verbrande resten zijn opgeruimd.
Onder: de vloerplaat is ter bescherming van het bodemarchief blijven liggen.

Stede Broec

De reguliere advisering is voortgezet. In 2024 zijn iets meer quickscans opgesteld dan in 2023. Met betrekking tot de Omgevingstafels voor de herinrichting van de Asterlaan en de ontwikkeling van het terrein Groot-Vriend (P.J.Jongstraat 174) is schriftelijk geadviseerd.

Texel

Beleid zee

In de advisering en vergunningverlening voor de Texelse Waddenzee is de nieuwe verordening toegepast. De voorgenomen verstoringen door Mosselzaadinvanginstallaties (MZI's) en schelpwinning behoort met deze maatregelen in de zeer kansrijke gebieden tot het verleden. Wel kunnen in de kansrijke zones ontheffingen worden aangevraagd. Belanghebbenden bij de schaaldiervisserij zijn op verschillende momenten met het bestuur van Texel en diverse betrokkenen in overleg geweest hoe het beste met de voorgenomen verstoringen en het behoud van het erfgoed kan worden omgegaan in het licht van de nieuwe regelgeving. Op 27 mei vond in Hoorn een brede discussie tussen alle stakeholders plaats. Deze discussie is vooralsnog niet afgerond. Het staand beleid van Texel loopt maximaal tot 2032.

Op 2 juni 2024 is door de drie gemeenten in de Westelijke Waddenzee (Den Helder, Hollands Kroon en Texel) een gezamenlijke brief aan minister Eppo Bruins gezonden waarbij zorgen worden geuit over het beheer, behoud en onderzoek van de scheepswrakken en ander maritiem erfgoed op de waterbodem. Het antwoord van de minister van 8 oktober bevatte een opsomming van de werkzaamheden die de RCE en haar partners reeds uitvoeren. In goed overleg is besloten regulier ambtelijk en bestuurlijk te overleggen.

Op 3 juli is door Michiel Bartels een bezoek aan archeologisch onderzoek van RCE aan scheepswrak Burgzand Noord 17 (Palmhoutwrak). Daarbij waren ook Marjorie Verhoek (chef regio West RCE), Arjan de Zeeuw (directeur RCE) en Rikus Kieft (wethouder maritiem erfgoed Texel) en Rylana Seelen (directeur Huis van Hilde) aanwezig. De maritiem archeologen lieten fraaie beelden van het wrak en interessante vondsten zien.

In 2024 zijn geen maritieme vondstcomplexen beschreven. Ook zijn geen maritieme vondsten ingebracht.

Beleid land

De beleidskaart archeologie van de gemeente Texel is in 2024 geactualiseerd. De nieuwe beleidskaart is ontwikkeld op basis van recente vondsten en inzichten. Een aantal van de belangrijkste wijzigingen betreffen:

- *Versoepeling van de vrijstellingsgrenzen:* In delen van het oude land van Texel geldt nu een vrijstelling van 1000 m² in plaats van 100 m².
- *Nauwkeurigere begrenzing van dorpskernen:* Deze zijn nu begrensd op perceelniveau zonder bufferzones.
- *Bescherming cultuurhistorische elementen:* Cultuurhistorische elementen met archeologische raakvlakken worden nu beschermd, terwijl ze eerder waren vrijgesteld van archeologisch onderzoek.

De actualisatie zorgt voor een betere bescherming en onderbouwing van de archeologische waarden op Texel. De nieuwe kaart sluit daarnaast beter aan bij de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet.

Afbeelding 34. Van links naar rechts:

- Marjorie Verhoek aan boord van het onderzoeksschip.
- Arjan de Zeeuw luistert naar de toelichting van de maritiem archeologen.
- Wethouder Rikus Kieft bestudeert een 17de-eeuwse tinnen papkom uit het wrak.
- Rylana Seelen houdt een bijzondere tinnen inktpot vast.

Het gravend onderzoek aan de Trompstraat in Oudeschild toonde aan dat naast de Zeemanskerk het oude kerkhof ligt. Geconstateerd kon worden dat de begravingen en de houten kisten nog intact in de bodem lagen. Om de vindplaats te sparen en de kosten te beperken is het riooltracé aangepast en bleven de archeologische resten in de bodem behouden.

Verder zijn vanuit de gebruikelijke taken vele bouwplannen beoordeeld en quickscans vervaardigd.

17. Provinciaal depot & museum Huis van Hilde

De prettige samenwerking met de Provincie Noord-Holland en het Huis van Hilde is in 2024 voortgezet. De jaarlijkse excursie (zie boven) was mede bedoeld om elkaar en elkaars werk nog beter te leren kennen. De Archeologische Kroniek Noord-Holland wordt ook voor 2024 in gedrukte vorm voortgezet.

18. Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

In het kader van de nieuwe wet Besluit Erfgoedwet Archeologie, ook wel de 'Ontheffing op het duikverbod' genoemd, is door AWF nagegaan wie nu verantwoordelijk is voor de handhaving hiervan indien de wet wordt overtreden. Ondanks intensief onderzoek bij politie, kustwacht, marine, douane en strandvonderij, is niet gebleken bij welke instantie nu de uitvoering van de handhaving berust. Bij alle gemeenten met waterbodemp in het werkgebied van AWF geldt dat noch de politie noch de (natte) BOA's zijn uitgerust om te handhaven. Uit een voordracht van de Erfgoedinspectie op de Reuvensdagen te Den Haag bleek dat ook daar geen personeel en materieel is om deze taak te vervullen.

De Erfgoedinspectie heeft zich in 2024 niet gemeld.

19. Inventarisatie en beheer collecties particulieren en instellingen

De samenwerking met Portable Antiquities of The Netherlands en de Nederlandse Bank (DNB) is dit jaar verder voortgezet. Frank Postma was wederom het aanspreekpunt.

20. Externe contacten

Rijksdienst Cultureel Erfgoed

Op diverse niveaus is overleg geweest met de RCE, zie hiervoor 'Gemeenten'.

Mooi Noord-Holland

Met Mooi Noord-Holland is, nu zij in 2024 de taken van NMF hebben overgenomen, op meerdere momenten strategisch overleg in een prettige sfeer geweest. Daarnaast is op verzoek overlegd over thema's als de Westfriese Omringdijk.

Archeologische Werkgemeenschap Nederland afdeling 2

De samenwerking met AWN afdeling 2 is voortgezet.

Archeologische Werkgemeenschap Schagen/AWN afdeling 9

Voor de samenwerking met afdeling 9 en de werkgroep Schagen, zie Gemeente Schagen.

Omgevingsdienst Noord Holland Noord

Met de ODNHN worden gegevens uitgewisseld met betrekking tot bodemsaneringen en bodemverstoringen. Deze kennisuitwisseling werkt naar tevredenheid. AWF ontvangt nog steeds automatisch afschriften van de beschikkingen voor saneringen zodat hier adequaat op kan worden ingesprongen.

21. Jaarplan 2025

Personeel/huisvesting

Het verder consolideren van de huidige personele formatie op functies, kwaliteit en inzet van Archeologie West-Friesland. Dit naar aanleiding van de in 2019 ingezette bedrijfskundige visie en benchmark.

Het verder inrichten van de huisvesting aan de Nieuwe Steen 30 te Hoorn.

Financiën/tarifiering

Het handhaven van de uniforme tarifiering voor adviestaken zoals vastgelegd door het Team Costcontrol van de gemeente Hoorn op basis van de richtlijnen van de VNG

Advisering

Voortzetten van de archeologische advisering voor de 10 gemeenten.

In het kader van de Omgevingswet (punt 8) wordt door AWF al regelmatig deelgenomen aan Omgevingstafels.

Dit wordt in 2025 voortgezet.

Beleidskaarten

De beleidskaart voor het grondgebied van de gemeente Texel dient 'omgevingswet-proof' te worden gemaakt. Hierbij worden met name de bekende waarden beter begrensd op basis van historisch kaartmateriaal, archeologisch onderzoek en historisch-geografische bronnen. In 2023 is gestart met de update van de beleidskaart. Naar verwachting zal de kaart in 2025 gereed zijn en worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Het verankeren/laten vaststellen van de geactualiseerde beleidskaart van de gemeente Enkhuizen. De geactualiseerde kaart met toelichting is reeds aangeleverd bij de gemeente in 2023.

Aanleveren cultuurhistorische elementenkaarten voor de gemeenten Hollands Kroon en Texel.

Erfgoedvisie & onderzoeksagenda

Binnen de gemeente Hoorn wordt door Bureau Erfgoed (monumentenzorg & archeologie) ingezet op het maken en afronden van de erfgoedvisie. Tevens wordt hard gewerkt aan de archeologische onderzoeksagenda voor Hoorn en West-Friesland.

Bijlage 1 - Activiteiten medewerkers Archeologie West-Friesland

1. Commissies en overleggen

Michiel Bartels

- Vrienden van het Westfries Archief, voorzitter
- Stichting Archeologie West-Friesland, voorzitter
- Convent van Gemeentearcheologen, lid
- Stichting Middeleeuwse Archeologie, lid
- Kunsttafel, Recherche Politie Noord-Holland, lid

Dieuwertje Duijn

- Hele jaar: diverse overleggen Red de Stulp-platform
- Hele jaar: redactielid Boerderijenstichting Noord-Holland

Sander Gerritsen

- Programmacommissie Reuwendagen (hele jaar)
- 1 november Overleg Floor Huisman (University College Dublin) over koeienpaden in de Bronstijd in het kader van Animals and Society in the Bronze Age
- 7 november Overleg met architecten van Common Practice (Amsterdam) over toepassing dijkmaterialen in dijkmagazijn Scharwoude, Koggenland

Anne de Groot

- 13-02-2024 - Halfjaarlijkse bijeenkomst Ambtelijke Werkgroep GR Archeologie, Wognum
- 16-07-2024 - Halfjaarlijkse bijeenkomst Ambtelijke Werkgroep GR Archeologie, De Goorn
- 19-11 Overleg cultuurhistorische elementenkaart Hollands Kroon met Landschapszorg Wieringen, Anna Paulowna.
- 10-12-2024 - Overleg stolpenbeleid Gemeente Opmeer, Opmeer
- Vanaf de zomer - Overleggen voortgang professionalisering bedrijfsvoering AWF, Hoorn
- Hele jaar - Overleggen in het kader van archeologische advisering (bouw)projecten
- O.a. Vijzeltuin Enkhuizen, Wadi Koningshof Medemblik, Oosterhaven-Gedempt Achterom Medemblik, Draafsingel Hoorn, Gedempte Appelhaven Hoorn, Kolenbergstraat Hoorn en Nieuwe Noord Hoorn

Jasper Leek

- 29 februari: overleg Vrienden van de Hondsbossche 'Wijken voor Water' met Willem Messchaert en Diederik Aten
- 3 april: overleg resultaten IKEC (Nieuwe Steen 9)
- 10 april: overleg scriptie Jurre Kaptijn
- 18 april: overleg interview IKEC (Nieuwe Steen 9)
- 23 april: overleg Reinoud Middag Jan Luykenschool Schellinkhout
- 14 mei: individuele gesprekken Great Place to Work
- 28 mei: Teamdialoog Great Place to Work
- 29 mei: kennismaking directie Gemeente Hoorn Tuinkamer WFM

- 17 juli: overleg Vrienden van de Hondsbossche 'Wijken voor water' met Willem Messchaert en Diederik Aten
- 30 augustus: overleg Vrienden van de Hondsbossche 'Wijken voor water' met Willem Messchaert en Diederik Aten
- 3 september: overleg Arno Verhoeven Ursem De Tuinen II
- 25 november: overleg riool Stroet
- 28 november: bouwvergadering Venenlaankwartier Gert Hartog

Fleur Schinning

- 7 november 2024: Overleg educatieproject Zijdewind/Koeienkerk met gemeente Hollands Kroon
- 16 december 2024: Overleg educatieproject Zijdewind/Koeienkerk met basisschool de Marinx/Historische Vereniging 't Veld
- Verschillende overleggen voor livegang nieuwe website Archeologie West-Friesland met Qore Digital en de gemeente Hoorn
- Verschillende overleggen voor productie folders Archeologie West-Friesland

Christiaan Schrickx

- Leescommissie SIKB Leidraad Bakstenen gebouwen

Carla Soonius

- Hele jaar: Penningmeester Stichting Archeologie West-Friesland
- Hele jaar: Vergaderingen bijwonen Convent van Gemeentelijk Archeologen
- Hele jaar: Deelgenomen aan diverse sessies over Omgevingsvergunning, Omgevingswet en Omgevingsvisie (gemeente Hoorn, Medemblik, SED-organisatie)
- Hele jaar: deelgenomen aan Projectteam Schagen Oost (workshops en andere overleggen)
- 25-01-2024: Deelname aan sessie Erfgoed in de Klimaatstresstest (Provincie i.s.m. RCE)
- 31-01-2024: Dialoog KNA beleving beleidsvrijheid en inhoudelijke kwaliteit (RCE)
- 15-02-2024: Deelname aan vervolgbijeenkomst Omgevingsvisie SED organisatie
- 18-03-2024: Inhoudelijk briefing Alternatieven 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord (Van der Valk, Akersloot)
- 21-03-2024: Deelname Klankbordgroep Archeologie Steunpunt Cultureel Erfgoed
- 23-04-2024: 'Deelname Werksessie Historische Waterstructuren (MOOI-Noord-Holland)
- 12-06-2024: Deelname overleg benodigd onderzoek VAWOZ
- 17-07-2024: overleg archeologie en klimaatadaptatie Medemblik-stad
- 20-09-2024: Landschapsvisie 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord
- 26-09-2024: Werksessie Puntlocaties project VAWOZ (Van der Valk, Akersloot)
- 07-10-2024: 380 kV-NNHN: tracés ondergrondse 150 kV-kabels Middenmeer (Ontmoetingskerk, Middenmeer);
- 14-10-2024: 380 kV-NNHN Expertgroep Landschap, archeologie en cultuurhistorie, stap 1: onderzoeksopzet
- 23-10-2024: 380 kV-NNHN Expertgroep Bodem en water, stap 1: onderzoeksopzet

Bart ter Steege

- 9 januari 2024, overleg Het Keern (Egelbanden), Hoorn
- 13 februari 2024, overleg herinrichting Paulus Potterstraat, Enkhuizen
- 29 februari 2024, overleg nieuwbouw Florapark, Enkhuizen.
- 15 maart 2024, overleg initiatiefnemers De Buurt 116, Hem

- 4 april 2024, overleg inrichting vuilcontainers Enkhuizen, Enkhuizen
- Hele jaar diverse overleggen inrichting Pelmolenpad, Hoorn
- Hele jaar diverse overleggen over prestatieproblemen netwerk afdeling archeologie met RAM-IT
- Hele jaar redactielid De nieuwe Molenwereld
- 18 juni 2024, jaarvergadering Convent van Gemeentelijke Archeologen (CGA), Den Bosch.
Bijeenkomst om ervaringen uit te wisselen over unieke en specifieke zaken betreffende gemeenten met een eigen archeologische dienst
- Overleg Gedempte Appelhaven en Kolenbergstraat, Hoorn

Sil Veenstra

- 21-2-2024: Overleg ploegleiders (BHV) en Veiligheidspiramide
- 7-3-2024: Overleg gezond & veilig werken, Hoorn
- 15-5-2024: Overleg kanonnen en rolpaarden, Oostereiland, Hoorn
- 15-7-2024: Overleg Waterkaart HK, Periplus, Amsterdam
- 31-10-2024: Overleg Waterkaart HK, Periplus, Hoorn

2. Publieksactiviteiten

Michiel Bartels

- 1 februari, Bijwonen presentatie Documentaire De reis van Bossu, Slag op de Zuiderzee.
Stadsarchief, Amsterdam.
- 9 februari, Oratie Prof. Dr. B. Groenewoudt, Academiegebouw Groningen
- 16 oktober, presentatie nieuwe folders archeologie, Kerk Spanbroek
- 17 oktober, presentatie glossy Waddenzee, Michaëlskerk, Oosterland Wieringen

Dieuwertje Duijn

- 27 februari 2024: presentatie op bewonersavond riolering Paulus Potterstraat, Enkhuizen
- 12 maart 2024: cursus stolpboerderijen, bibliotheek Stede Broec
- Maart-april 2024: 9 lessen over archeologie bij basisscholen in gemeente Koggenland en Opmeer
- 14 september 2024: korte lezingen over opgraving Oude Buyshaven tijdens Open Monumentendag, stadhuis Enkhuizen
- 28 september 2024: korte lezingen over onderzoek naar stolpboerderijen tijdens de Westfrieslanddag, dorps huis De Brink, Obdam
- 9 oktober 2024: Activiteit Kinderboekenweek archeologie – Bibliotheek Hoorn

Sander Gerritsen

- 24 januari interview Historische vereniging Warder
- 11 april Twee keer les Archeologie Basisschool De Lieveing, Avenhorn, groep 5/6 en 7/8
- 22 april Interview NH nieuws over prehistorie in Hoorn (IKEC)
- 15 juni, als specialist aanwezig bij mini-museum De waterwolf, Tussen Iets en Niets!
- 21 juni, Interview NHD over resultaten Onderdijk
- 3 en 17 juli, organisatie vrijwilligersmiddag
- 23 augustus, interview NHD, resten bunker Warder
- 22 oktober, interview NHD, Resultaten Horn 38
- 19 november Op verzoek van de provincie NH betrokken bij inloopavond N239/N240

Anne de Groot

- 16-10-2024: Presentatieavond publieksfolders & website AWF, Kerk Spanbroek
- 04-12-2024: Boekpresentatie Scattered Human Bones, Kasteel Radboud, Medemblik.

Jasper Leek

- 7 maart: Presentatie 'Middeleeuwse geschiedenis van de Wieringermeer' voor erfgoedpartners HHNK in Wieringerwerf;
- 7 maart: lesdag OBS Frankendael Callantsoog;
- 22 april: radio-interview IKEC;
- 20 juni: Fietstival;
- 3 juli: Vrijwilligersmiddag AWF, Nieuwe Steen 30 in Hoorn
- 19 november: Inloopavond N239 – N240 in Opperdoes

Lorenzo Ruijter

- Bezoek van Praktijkschool West-Friesland – De Oude Veiling 35/Hoorn
- Mei 2024: interview over metaaldetectie met De Volkskrant
- Juni 2024: interview over metaaldetectie voor webartikel met RTL Nieuws
- Juni 2024: tv-interview over metaaldetectie met RTL Nieuws
- December 2024: interview voor tv-programma "Zilte Smaken" door Streekomroep West-Friesland

Fleur Schinning

- 9 oktober 2024: Activiteit Kinderboekenweek archeologie, Bibliotheek Hoorn
- 16 oktober 2024: Presentatieavond folders en livegang nieuwe website, Spanbroek

Christiaan Schrickx

- 14 september 2024: Rondleidingen nieuwe publiekshal stadhuis, Open Monumentendag, Gemeente Hoorn

Carla Soonius

- 30-01-2024: Deelname aan tweede participatieavond Schagen Oost in Vonk
- 01-02-2024: bijwonen presentatie film Slag op de Zuiderzee
- 09-02-2024: bijwonen oratie Prof. dr. B. Groenewoudt (Rijksuniversiteit Groningen)
- 06-03-2024: Korte presentatie gegeven bij online-bijeenkomst Steunpunt: Archeologie onder monumenten
- 08-03-2024: Begeleiden veldwerk AWN (Zuiderdijk, Venhuizen)
- 16-04-2024: Deelname Platform Archeologie: Manifest voor de toekomst
- 15-05-2024: Deelname presentatie NAR82 (Archeologisch Museum, Haarlem)
- 06-06-2024: Erfgoed en Overheid (sessie met RCE, provincie en gemeenten): Provinciehuis Noord-Holland
- 20-06-2024: Participeren in Fietsival gemeente Hoorn (stand Erfgoed bemannen)
- 14-09-2024: Open Monumentendag (Glop), Hoorn
- 09-10-2024: Presentatie opgravingen Opperdoes (Huis van Hilde, Castricum)
- 16-10-2024: presentatie folders in kerk Spanbroek
- 17-10-2024: deelname Bodembiënnale (Sint Michaëlskerk, Oosterland)
- 17-10-2024: opening Bronstijdtentoonstelling (Rijksmuseum voor Oudheden, Leiden)
- 01-12-2024: Excursie landschap/prehistorie van West-Friesland organiseren voor leden van de Bronze Age Scholar Group (in samenwerking met RCE)

-
- 04-12-2024: Presentatie en uitreiking NAR 85 Scattered Human Bones en folder(Kasteel Radboud, Medemblik)

Bart ter Steege

- 14 maart 2024, les geven basisschool Spanbroek
- 20 juni, Fietsival, Hoorn
- 27 juni, radio Noordkop Centraal, opgraving Zijdewind
- 1 juli, radio Noord-Holland over opgraving Zijdewind
- 16 september, Hoorns Kwartiertje over Kerkplein
- 16 oktober, presentatie folders Spanbroek
- 28 oktober 2024, Westfrieslanddag, Obdam
- 27 november 2024, Overleg educatie archeologie Koeienkerk, Hollands Kroon

Sil Veenstra

- 16-10-2024: Presentatieavond publieksfolders & website AWF, Kerk Spanbroek
- 04-12-2024:- Boekpresentatie Scattered Human Bones, Kasteel Radboud, Medemblik

3. Congresbezoek

Michiel Bartels

- 18-19 januari, Friesen Kongress, Ostfriesische Landschaft, Aurich, Duitsland
- 11-13 april, Baltic and North Sea Pottery Group, 5th meeting, Bonn, Duitsland
- 29 april, Stakeholdersmeeting Testerep, VLIZ, Oostende, België (Waddenzee en eilandvorming)
- 10 oktober, Congres waterbeheersing, ZZM Enkhuizen
- 21-25 oktober, XIII Hanse Kolloquium , Soziale und Urbane Peripherie, Armut in der Stadt. Lübeck, Duitsland
- 14-15 november, Reuensdagen Den Haag
- 22-25 november, International Conference on Taiwan and its surrounding areas in the 17th century (1550-1717): Archaeological perspectives

Dieuwertje Duijn

- 19 april 2024: BNA-contactdagen, Delft
- 20 juni 2024: Stadsarcheologiedag RCE, Amersfoort
- 14 november 2024: Reuensdagen, Den Haag

Sander Gerritsen

- 19 april. Nationale Sluizendag HHNK, L'Auberge Edam
- 13, 14 en 15 november. Reuensdagen in Fokkerterminal, Den Haag
- 4 december, mini-congres n.a.v. verschijnen Scattered Bones, Radboud Medemblik

Anne de Groot

- 14 en 15 november 2024: Reuensdagen, Den Haag

Jasper Leek

- 4 december, mini-congres n.a.v. verschijnen Scattered Bones, Radboud Medemblik

Lorenzo Ruijter

- 24 mei 2024: Holland Congres 2024, Alkmaar

Fleur Schinning

- 14 en 15 november 2024: Reuvenusdagen, Den Haag

Christiaan Schrickx

- 18 april 2024: BNA-contactdagen, Delft
- 24 mei 2024: Holland Dag, Alkmaar
- 15 november 2024: Reuvenusdagen, Den Haag

Carla Soonius

- 05-04-2024: Kroonvoordracht SNMAP Frans Theuws
- 30-05-2024: Deelname Symposium Ruimtelijke Adaptatie “Van denken naar Doen” (Heerhugowaard)
- 18-10-2024: Metaaltijdendag (RMO, Leiden)
- 14 en 15-11-2024 Reuvenusdagen Den Haag

Sil Veenstra

- 14 en 15 november 2024: Reuvenusdagen, Den Haag

4. Publicaties

Michiel Bartels

- Bartels, M. H., 2024. At home, away and back, World trade taste and material culture, as excavated in Westfrisia and the VOC towns of Hoorn and Enkhuizen (The Netherlands, in: NN, *International Conference on Taiwan and its surrounding areas in the 17th century (1550-1717): Archaeological perspectives*, 105-107
- Bartels, M. H., 2024. Hoorn maakt replica van op Spanjaarden veroverde vlag, in: *Vlag!* 34, 12-15
- Bartels, M. H., 2024. Hemmy Clevis remembered, a rebel, a trailblazer and a teacher in Dutch archaeology and European material culture. In: *Medieval Ceramics* Vol. 42/43, 93-96

Dieuwertje Duijn

- Duijn, D.M., 2024. De houtzaagmolen van Spanbroek. Archeologisch en historisch onderzoek naar een industrieel complex aan de Wijzend. *Archeologie in West-Friesland* 35
- Duijn, D.M., 2024. Een nieuwe pomp voor museumboerderij Jan Lont, in *Vrienden van de Stolp* 116, 22-27
- Duijn, D.M., 2024. Al 400 jaar stolpen in de Baarsdorpermeer, in *Vrienden van de Stolp* 118, 16-19.
- Duijn, D.M., 2024. Stolpboerderijen in Zeeland, in *Vrienden van de Stolp* 119, 16-19
- Duijn, D.M., 2024. Enkhuizen – Rommelhoek, in *De archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2023, 57-60
- Duijn, D.M., 2024. Enkhuizen – Bocht 15, in *De archeologische Kroniek van Noord-Holland* 2023, 55-57

Sander Gerritsen

- Gerritsen, S., 2024. Kijk ónder de dijk. De archeologie van kerkterreinen, nederzettingen, sluizen en andere afgedekte resten onder de voormalige zeedijken van Noord-Holland. *AiWF* 37, *Archeologie van de Markermeerdijken* 3

- Gerritsen, S., 2024. In de bodem van De Buurt. De oorsprong van Venhuizen onder de loep, AiWF 40.
- Gerritsen, S., 2024. Edam-Volendam I Etersheim. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 51-54
- Gerritsen, S., 2024. Edam-Volendam – Warder I IJsselmeerdijk 13. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 54-55
- Gerritsen, S., 2024. Hollands Kroon - Wieringen I Gemaal de Hoelm. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 66-67
- Gerritsen, S., 2024. Koggenland - Obdam I Dorpsstraat 39. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 73-74
- Lenna Bartens & S. Gerritsen, 2024. Schagen - Oudesluis I Grote Sloot - Slikkerdijk. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 79-80
- Gerritsen, S., 2024. Texel – Den Burg I Keesomlaan 1. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 83-84
- Gerritsen, S., 2024. Texel – Oosterend I Oosterweg 9. In: *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, p. 88-89

Jasper Leek

- Leek, J., 2024. Texel – Den Hoorn I Jan Drijverschool, Naalrand, in *De Archeologische kroniek van Noord-Holland over 2023*, 86-88
- Leek, J. & L. Bartens. 2024. *Wijken voor water. De middeleeuwse bewoning van de Wieringermeer, Heerhugowaard/Wormer*

Lorenzo Ruijter

- Ruijter, L.J.J., 2024. Een vroegmiddeleeuwse sleutel uit Enkhuizen, *Archeologische Kroniek van Noord-Holland 2023*, Castricum
- Ruijter, L.J.J., 2024. Een gekarteld muntje uit Bovenkarspel, *Archeologische Kroniek van Noord-Holland 2023*, Castricum

Christiaan Schrickx

- Schrickx, C.P., 2024. 'De middeleeuwse schat van Hoogwoud. Een detectorvondst uit de tijd van de strijd tussen de Hollanders en Westfriezen', *Congresbundel Holland Dag 2024. Landschap, archeologie en geschiedenis in Noord-Holland*, 94-100
- Schrickx, C.P., 2024. De legende van Dampden. Nieuwe inzichten over de vroegste geschiedenis van Hoorn, *Archeologie in West-Friesland* 36
- Schrickx, C.P., 2024. 'Kaatsbanen in de 16de eeuw', *Kwartaalblad Vereniging Oud Hoorn 2024/4*, 14-17
- Schrickx, C.P., 2024. 'Hoorn / Keern 39', *De archeologische kroniek van Noord-Holland 2023*, 68-69

Bart ter Steege

- Steege, ter, B. C. 2024. juni 2024, De *nieuwe* Molenwereld. Boekbespreking Zaanse Papiergeschiedenis
- Steege, ter, B. C. 2024, juni 2024, De *nieuwe* Molenwereld. Over de geschiedenis en de toekomst van de bemaling van de Waardpolder
- Steege, ter, B. C. 2024, December 2024, De *nieuwe* Molenwereld. Het verhaal van (De) Kok. Een molen in Oost-Zaandam en een bijzondere vondst in een achtertuin
- Steege, ter, B. C. 2024, Kroniek Noord-Holland 2024, Trompstraat, Texel

5. Cursussen

Michiel Bartels

- 16 april BEA: Nieuwe wetgeving voor de duikende amateurarcheoloog, Tusse de Banke, Groeneplaats, Den Burg Texel (voor de drie Texelse duikclubs)

Sander Gerritsen

- 23 april: EHBO
- 5 december: BHV

Fleur Schinning

- 7 oktober 2024: Workshop Wordpress
- 7 november 2024: Schrijven in Helder Hoorns
- 5 december 2024: BHV, Brand, communicatie en ontruiming

Christiaan Schrickx

- 25 maart 2024: BHV Eerste Hulp
- 25 april 2024: Veiligheid voor Operationeel Leidinggevend (VCA)
- 18-11-2024: BHV Brand, communicatie en ontruiming

Bart ter Steege

- 2 juli 2024, Power-BI, Hoorn

Sil Veenstra

- 11-4-2024: BHV herhaling team Rayons.
- 24-9-2024: BHV Herhalingstrainers Ploegleiders, Amsterdam.
- 5-12-2024: BHV, Brand, communicatie en ontruiming

6. Lezingen

Michiel Bartels

- 26 januari, Vereniging Oud Medenblick, Medemblik Slag op de Zuiderzee
- 18-19 januari, Friesen Kongress, Ostfriesische Landschaft, Aurich, Duitsland. De Ringwalburg van Den Burg.
- 21 februari, AWN Utrecht: De maritieme archeologie van Texel.
- 28 maart, Museum Jan Lont, Stroe, Wieringen. De Slag op de Zuiderzee.
- 17 juni, Conference Dutch Transatlantic slavery in a maritime context. Supplying the plantations in the West. The Texel Schervenwrak in a historical context. Scheepvaartmuseum Amsterdam
- 20 mei, Oosterblokker Pancratius SodZZ De Slag op de Zuiderzee
- 7 oktober, Genootschap Fysica Alkmaar. De Slag op de Zuiderzee
- 23 oktober, Decline; the downfall of three Westfrisian cities on the Zuiderzee (NL), Lübeck, Duitsland
- 23 november, At home, away and back,. World trade taste and material culture, as excavated in Westfrisia and the VOC towns of Hoorn and Enkhuizen, NCKU, Tainan, Taiwan
- 27 november: Archaeological heritage management in the Netherlands, NCKU, Tainan, Taiwan
- 27 november, Workshop material culture, international ceramics from the 17th c, NCKU, Tainan, Taiwan

-
- 8 december Dutch forts in the public space, Magong Historical Society, Magong, Pengh Du islands, Taiwan

Dieuwertje Duijn

- 21 maart 2024: hergebruikt hout in stolpboerderijen, archeologieplatform Oogst van Malta, RCE Amersfoort
- 21 april 2024: 400 jaar Baarsdorpermeer, dorps huis Zuidermeer
- 30 mei 2024: onderzoek naar stolpboerderijen, Probus Hoorn, Wognum
- 7 juni 2024: onderzoek naar stolpboerderijen, Oudheidkundige Vereniging Medemblik, Medemblik
- 20 juni 2024: opgraving van de Oude Buys haven in Enkhuizen, Stadsarcheologiedag RCE, Amersfoort
- 17 oktober 2024: onderzoek naar stolpboerderijen, Senioren van Nu, Enkhuizen
- 9 november 2024: onderzoek naar stolpboerderijen en het verhaal van het hout, Boerderij stichting Noord-Holland, Waarland
- 12 november 2024: onderzoek naar stolpboerderijen, Vrouwen van Nu, Anna Paulowna

Sander Gerritsen

- 10 februari Lezing Stoomgemaal museum Medemblik; Let op! Een dijk is geen dijk (Althans niet alleen maar)
- 16 februari. Presentatie voor Klimatologen TU Delft; Kijk op de dijk! Archeologisch onderzoek in en rondom de Markermeerdijken
- 10 oktober "Potverdikkie zeg, wat zit er nou allemaal in mijn dijk?!" De voorspellende kracht en bruikbaarheid van historische en archeologische gegevens
- 16 oktober Kijk onder de dijk, presentatie van brochure
- 16 oktober In de Bodem van De Buurt. De oorsprong van Venhuizen onder de loep. presentatie van brochure
- 14 november. Tijdens de Reuvensdagen, sessie Life's a beach. Prehistorie in het kustgebied: Tuunwallen op Texel. een historische oorsprong?
- 13 december. De grote Inlaag van 1335. De Archeologie van laatmiddeleeuws Aartswoud en Almersdorp. Presentatie tijdens de uitreiking van boek J. Leek voor de Vrienden van de Hondsbossche

Anne de Groot

- 25-06-2024: Presentatie Archeologie en Vergunningen. Ambtelijke voorlichting SED, Hoogkarspel

Jasper Leek

- 4 mei: presentatie opgraving Hauwert 102-104 in de kerk van Hauwert
- 17 september: Voorlichting Bond van Loonwerkers in Schagen: 'Archeologie: lust of Last? En hoe de tering naar de nering te zetten'
- 20 november: Lezing Historische Venering Zijpe over: 'De geschiedenis van de Zijpe (2.400 v.Chr. – 1940 n.Chr.)
- 13 december: Presentatie publicatie Vrienden van de Hondsbossche 'Wijken voor Water' in Middenmeer

Lorenzo Ruijter

- 20 februari 2024: De schat van Hoogwoud – Vrienden van het WFM en Bibliotheek Hoorn
- 13 april 2024: De schat van Hoogwoud – Vereniging Oud Enkhuizen

-
- 20 april 2024: Munten uit de schat van Hoogwoud – Koninklijk Nederlands Genootschap voor Munt- en Penningkunde
 - 9 november 2024: De schat van Hoogwoud en West-Friesland in de middeleeuwen – Historische Vereniging Hoochhoutwout

Christiaan Schrickx

- 2 april 2024: Tegelopproductie in Hoorn, Vrienden WFM, Hoorn
- 15 mei 2024: Archeologie in Hoorn, PCOB, Hoorn
- 24 mei 2024: Goudschat van Hoogwoud (gemeente Opmeer), Holland Dag 2024, Alkmaar
- 16 oktober 2024: Legende van Dampden (gemeente Hoorn), Spanbroek
- 15 november 2024: Zegelstempel uit Hoorn, Reuvensdagen, Den Haag

Bart ter Steege

- 10 februari 2024, De archeologie van de molen, Stoommachine museum, Medemblik
- 28 maart 2024, De archeologie van de molen ,lezing Westfries Archief, Hoorn
- 15 september, Resultaten Kerkplein, de Boterhal, Hoorn
- 16 oktober, presentatie opgraving Spanbroek, Spanbroek
- 28 oktober 2024, De archeologie van de molen, Westfrieslanddag, Obdam

Sil Veenstra

- 25-06-2024: Presentatie Archeologie en Vergunningen. Ambtelijke voorlichting SED, Hoogkarspel

Bijlage 2 - Verschenen rapporten (WAR) en notities (WAN)

West-Friese Archeologische Rapporten

Gerritsen, S., 2024. Nieuw licht op een oude versterking. Archeologisch onderzoek op de buitenste ring van de vroegmiddeleeuwse ringwalburg van Den Burg op de locatie Kantoorstraat 9-11 (voormalige dancing J'elleboog) in Den Burg, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 179. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2024. Verbonden verleden: 300 jaar stolpentijd op een 13de-eeuwse huisterp langs de Hoge Buurt van Hauwert. Archeologisch onderzoek op de percelen Hauwert 102–104 in Hauwert, gemeente Medemblik. *West-Friese Archeologische Rapporten* 181. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2024. Resten uit de Vroege-Bronstijd onder de voormalige hockeyvelden. Inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven (IVO-P) op de voormalige hockeyvelden (Nieuwe Steen 9) in Hoorn, gemeente Hoorn. *West-Friese Archeologische Rapporten* 182. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Steege, B.C. ter, 2024. Het Kerkplein van Hoorn. Historisch en archeologisch onderzoek naar het Kerkplein, de kerken en de begraafcultuur. *West-Friese Archeologische Rapporten* 183. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2024. Archeologisch onderzoek op het perceel Oosterleek 39a in Oosterleek, gemeente Drechterland. *West-Friese Archeologische Rapporten* 184. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartens, L., 2024. De schutsluis bij de Flab te Oudesluis. Archeologisch onderzoek aan de Slikkerdijk – Grote Sloot nabij Oudesluis, gemeente Schagen. *West-Friese Archeologische Rapporten* 185. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Leek, J., 2024. Op 't randje van de Naal. Archeologisch onderzoek op het perceel Naalrand 2 in Den Hoorn, gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Rapporten* 186. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Duijn, D.M., 2024. Langhuis wordt langhuisstolp. Archeologisch onderzoek op het perceel Oosterleek 37 in Oosterleek, gemeente Drechterland. *West-Friese Archeologische Rapporten* 188. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartens, L., 2024. Een verdwenen stolp in de Zijpe. Een opgraving in plangebied 't Zand Noord - Kwadrant 4, gemeente Schagen. *West-Friese Archeologische Rapporten* 190. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schrickx, C.P., 2024. Onder de Boompjes 16 in Hoorn. Een archeologische begeleiding van een interne Verbouwing. *West-Friese Archeologische Rapporten* 191. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

West-Friese Archeologische Notities

Duijn, D.M., 2024. Archeologisch bureauonderzoek Zilverstraat-Hoogstraat in Enkhuizen, gemeente Enkhuizen. *West-Friese Archeologische Notities* 71. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Soonius, C.M. & L.J.J. Ruijter, 2024. Woningbouwlocatie Zeehoekterrein. Een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek binnen plangebied Zeehoekterrein in Wervershoof, gemeente Medemblik. *West-Friese Archeologische Notities* 72. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Steege, B.C. ter & A.S. de Groot, 2024. Florapark Westeinde/Hoofdstraat. Een Archeologisch Bureauonderzoek (ABO) naar het plangebied Florapark Westeinde/Hoofdstraat te Enkhuizen en Bovenkarspel, gemeente Enkhuizen en gemeente Stede Broec. *West-Friese Archeologische Notities* 73. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Bartels, M.H. & W. Roessingh, 2024. Vatropp op z'n kop. Archeologisch onderzoek naar een nederzetting uit de Middeleeuwen aan de Vatropperweg 4 in Vatropp, op het voormalige eiland Wieringen. *West-Friese Archeologische Notities* 74. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Veenstra, S.Y.M., F.C. Schinning, C.M. Soonius & A.S. de Groot, 2024. Toelichting Beleidskaart Archeologie gemeente Texel. *West-Friese Archeologische Notities* 75. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Schrickx, C.P., 2024. Oosterhaven - Gedempt Achterom. Archeologisch bureauonderzoek Oosterhaven - Gedempt Achterom in Medemblik, gemeente Medemblik. *West-Friese Archeologische Notities* 76. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

